

MISSIOLOGIE EN OECUMENICA

Huub Lems, *The Changing Landscape of Ecumenism. Reflections from Indonesia and Europe*, Wuppertal, Eukumindo, 2013, 181 blz., € 10.00.

Eukumindo staat voor een samenwerkingsverband van protestante Kerken uit Indonesië en de vroegere zendingskerken en –organisaties uit West-Europese landen. Het is ontstaan in 1962 toen de financiële banden enerzijds werden verzwakt, omdat de kerken zelfstandig konden worden, terwijl er anderzijds juist meer geld kwam vanwege ontwikkelingsprojecten. In de laatste decennia zijn de financiële zaken op de achtergrond geraakt en gaan de jaarlijkse bijeenkomsten vaker over de inhoudelijke strategie en bekommernis van de kerken. Uit bijeenkomst van 2008 (Frankfurt), 2009 (Doorn) en 2010 (Apeldoorn) heeft Huub Lems 16 bijdragen bijeengezet die een fundamentele discussie geven van de oecumenische problematiek in de twee regio's. In Indonesië is het vooral de steeds grotere versplintering van het kerkelijk spectrum: naast een in 1950 door 29 protestante kerken opgerichte Raad van Kerken (nu 86 lidkerken), zijn er drie verbanden van evangelische en pinksterkerken en dito organisaties die een lijst van 350 namen opleveren. Wat stelt bij deze groei aan diversiteit het oecumenische eenheidsideaal nog voor? Hoe moet dat in een land waar christenen een minderheid van nauwelijks 9% zijn een aannemelijk beeld geven van het christendom aan de grote moslimmeerderheid? En dan het grootste praktische probleem: hoe kun je het waarmaken dat in een volgebouwde metropool als Jakarta met zijn verkeersproblemen steeds meer kleine kerkjes gebouwd moeten worden voor mensen die er in de buurt van dat kerkgebouw nauwelijks wonen? Na de koloniale tijd werd er tot midden jaren 1980 nog geleefd in de hoop dat die ene Indonesische kerk er zou komen. Als compromis werd de Raad van Kerken omgedoopt tot Eenheid van Kerken, maar dat is een uitwendig etiket gebleven. Hoe moet een theologisch ideaal verzoend worden met de versplinterende realiteit? Dat is de vraag die door de Indonesische auteurs Yewangoe, Manuputty, Daulay en Setiabrata wordt voorgelegd. De Nederlands-Indonesische June Beckx sluit zich daarbij aan in een beeld van de allochtonenkerken, verenigd in SKIN, *Samen Kerk zijn in Nederland*. Hiernaast staan indringende beschouwingen over oecumene in Nederland (Huub Lems), Duitsland (Wolfgang Apelt) en Zwitserland (Benedict Schubert). De stilstand in de relaties tussen protestanten en katholieken staat hier vooral centraal naast de energie die de secularisatie opslokt. Het boek geeft een goed beeld van een zeer dynamisch christendom in Indonesië, naast een onzeker christendom in Europa, waarbij de idealen van oecumenische eenheid uit de jaren 1948-1966 nog niet opnieuw kunnen worden bijgesteld. Als oecumenisch initiatief in de zin van een effectief forum van uitwisseling tussen kerken, is Eukumindo zeker een goed voorbeeld van een langdurige relatie, kleinschalig genoeg om elkaar te leren kennen, vertrouwen op te bouwen en bovendien van hoog niveau, zoals blijkt uit deze publicatie.

Karel Steenbrink, Utrecht